

Linguistik Bandingan

Bahasa

Miriek

Siti Hajar Mohammed
Rahim Aman
Shahidi A. H.

PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
BANGI • 2024
<http://ukmpress.ukm.my>

Cetakan Pertama / *First Printing*, 2024
Hak Cipta / *Copyright* Universiti Kebangsaan Malaysia, 2024

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukarkan ke dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang alat juga pun, sama ada dengan cara elektronik, gambar serta rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Penerbit UKM terlebih dahulu.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from Penerbit UKM.

Diterbitkan di Malaysia oleh / *Published in Malaysia by*
Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia
43600 UKM Bangi, Selangor D.E. Malaysia
<http://ukmpress.ukm.my>
e-mel: penerbit@ukm.edu.my

Penerbit UKM adalah anggota / *is a member of the*
MAJLIS PENERBITAN ILMIAH MALAYSIA /
MALAYSIAN SCHOLARLY PUBLISHING COUNCIL
PERSATUAN PENERBIT BUKU MALAYSIA /
MALAYSIAN BOOK PUBLISHERS ASSOCIATION
No. Ahli / *Membership No.* 198302

Diatur huruf dan cetak di Malaysia oleh / *Typeset and printed in Malaysia by*
PERCETAKAN INFO MEDITASI SDN. BHD.
No. 25, Jalan Balakong Jaya 1
Taman Industri Balakong Jaya
43300 Balakong, Selangor Darul Ehsan
e-mel: infomeditasi@gmail.com

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan
Perpustakaan Negara Malaysia
Rekod katalog untuk buku ini boleh didapati
dari Perpustakaan Negara Malaysia
ISBN 978-629-486-237-1

Kandungan

Senarai Jadual & Rajah . . . 7

Senarai Singkatan . . . 13

Senarai Simbol . . . 15

Prakata . . . 17

BAB 1 Linguistik Bandingan, Sarawak dan Miriek . . . 19

BAB 2 Keberadaan Bahasa Miriek di Sarawak . . . 47

BAB 3 Deskripsi Fonologi Varian Miriek . . . 65

BAB 4 Rekonstruksi Fonem Bahasa Miriek Purba . . . 105

BAB 5 Rekonstruksi Leksikal Bahasa Miriek Purba . . . 129

BAB 6 Klasifikasi Bahasa Miriek . . . 147

Lampiran . . . 187

Rujukan . . . 207

Indeks . . . 215

Prakata

Buku ini berfokus kepada usaha rekonstruksi dan klasifikasi bahasa di pulau Borneo. Asas permasalahan dalam penulisan ini adalah untuk melakukan rekonstruksi sebuah bahasa yang diandaikan wujud di bahagian Miri yang terletak di bahagian utara negeri Sarawak yang digelar Bahasa Miriek Purba (BMkP). Ia bertujuan untuk memulihara bahasa tersebut dengan cara membina semula atau merekontruksi bentuk bahasa induknya. Penulisan ini menggunakan kerangka ilmu linguistik sejarawi dengan menggunakan pendekatan kaedah perbandingan kualitatif. Objektif penulisan ini ialah mendeskripsikan sistem fonologi, merekonstruksi fonem dan leksikal serta mengklasifikasikan varian Miriek (VM) daripada lima varian yang dipilih iaitu varian Bakam (BKM), Dalek (DLK), Bakong (BKG), Narom (NRM) dan Kiput (KPT).

Hasil penulisan membuktikan bahawa BMkP yang direkonstruksi ini mempunyai 18 buah fonem konsonan purba, iaitu tujuh buah konsonan letupan *b, *d, *g, *p, *t, *k dan *ʔ, satu konsonan letusan *dʒ, tiga konsonan geseran *s, *ʃ dan *h, empat konsonan sengauan *m, *n, *ɲ dan *ŋ, satu konsonan sisian *l dan dua konsonan separuh vokal iaitu *w dan *j. BMkP juga memiliki 5 fonem vokal iaitu *i, *u, *o, *ə, dan *a, dan 5 vokal diftong iaitu *aw, *uw, *aj, *uj dan *oj. Penulisan ini menyerlahkan bahawa wujud 30 jenis inovasi fonologi dan 16 inovasi leksikal. Seterusnya, kaedah klasifikasi dapat mengesan hubungan jauh dekatnya keakraban antara VM yang boleh digambarkan melalui rajah pohon. Selanjutnya, penulisan ini membuka jalan ke arah memperkaya korpus peristilahan (data mentah) serta konteks pendokumentasian variasi bahasa Miriek di pulau Borneo. Ia merupakan satu usaha menyerlahkan data bahasa minoriti yang terdedah kepada unsur ancaman kepupusan bahasa.

Penghargaan kepada kejayaan penerbitan buku ini perlu diberikan kepada Universiti Kebangsaan Malaysia melalui Dana Penerbitan Buku (DPB-2023-054). Melalui dana ini, igauan yang mengatakan ilmu

linguistik Melayu itu “kering” dapat dicambahkan dan disuburkan lagi. Masih ingat diingatan pesan guru bahawa ilmu linguistik Melayu perlu meredah belukar, danau, sungai dan gunung demi memperoleh input baru dalam penulisannya.

Siti Hajar Mohammed
Rahim Aman
Shahidi A. H.